

Datum: Rijeka, 3. srpnja 2026.

Kolegij: Medicinska sociologija

Voditelj: izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

e-mail voditelja: sasa.horvat@medri.uniri.hr

Izvoditelji: Unesite ime i prezime

izv. prof. dr. sc. Saša Horvat (sasa.horvat@medri.uniri.hr)

prof. dr. sc. Marko Medved (marko.medved@medri.uniri.hr)

dr. sc. Gordana Šimunković (gordana.simunkovic@medri.uniri.hr)

Ana Depope, mag. soc. (ana.depope@medri.uniri.hr)

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Stručni prijediplomski studij - Fizioterapija redovni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2026./2027.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Medicinska sociologija je obvezni kolegij na trećoj godini Stručnog studija Fizioterapije i sastoji se od 15 sati predavanja i 15 sati seminara, te nosi 2 ECTS-a.

Ciljevi i očekivani ishodi predmeta:

1. DEFINIRATI temeljne sociološke pojmove; sociološke teorije i glavne predstavnike; elemente društva i društvenih pod-sistema; sadržaj i podjelu medicinske sociologije i zasebnih grana razvoja; prava pacijenata.
2. OPISATI sociološke metode proučavanja društva; ulogu kulture i institucija u društvu; društvene čimbenike zdravlja i bolesti; socijalnu organizaciju medicinske profesije; socijalnu distribuciju bolesti.
3. RAZLIKOVATI metodologiju društvenih i prirodnih (biomedicinskih znanosti); zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti.
4. OBJASNITI vezu medicine i drugih društvenih sustava; organizaciju medicine kao društvenog sistema; povezanost društvenih trendova (razvoj znanosti) i utjecaja na okoliš.
5. ANALIZIRATI društvene sisteme povezane s područjem zdravlja i bolesti; modele zdravlja i bolesti; društvena shvaćanja zdravstvenog ponašanja; odnose moći u medicini te položaj medicine u društvu i javnosti, te odnose službene i alternativne medicine.

TEME PREDAVANJA:

1. Uvod u kolegij
2. Teorijski pristupi u sociologiji
3. Temeljni sociološki pojmovi I

4. Temeljni sociološki pojmovi II
5. Modeli zdravlja
6. Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti
7. Posebne sociologije unutar m. sociologije
8. Socijalna organizacija medicine i zdravstva
9. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti
10. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu
11. Medicinska dominacija i kontrola
12. Prava pacijenata/ica
13. Društveni kontekst suvremene alternativne medicine
14. Posebne teme u medicinskoj sociologiji: sociologija tijela i starenja
15. Posebne teme u medicinskoj sociologiji: sociologija invaliditeta

TEME SEMINARA:

1. Uvod u seminarsku nastavu
2. Socijalne odrednice zdravlja i bolesti (socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital)
3. Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit
4. Odnos zdravstveni radnik/ca – pacijent/ica
5. Participacija djece
6. Mentalno zdravlje
7. Javne politike i zdravlje

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. U dogovoru sa studentima jedan dio nastave može se održati online. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 2 ECTS boda.

Predavanja (15 P) – klasična (ex-katedra) predavanja s mogućnošću uključivanja studenata/ica; prikupljanje teorijskih znanja i informacija na temelju primjera, kraće video snimke u okviru odabranih tema

Seminari (15 S) - interaktivna nastava temeljena na primjerima kroz upotrebu metode razgovora; projekcija dokumentarnih filmova na temu seminara; izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave; grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave

Popis obvezne ispitne literature:

Prezentacije s predavanja

Popis dopunske literature:

1. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). *Sociologija – teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing- tehnička knjiga.
2. Illich, I. (2012). *Medicinska nemeza*. Zagreb: Litteris.
3. Nicholls David, A. (2017). *The End of Physiotherapy*. Routledge.
4. Norris, M., Allotey, P. (2008). Culture and physiotherapy. *Diversity in Health and Social Care*, 5:151–9

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

- P1. Uvod u kolegij** (društvo, evolucija društvenosti, nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)
- P2. Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici** (metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina)
- P3. Temeljni sociološki pojmovi** (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)
- P4. Temeljni sociološki pojmovi** (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad)
- P5. Biomedicinski model zdravlja**, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva
- P6. Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti** (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine
- P7. Posebne sociologije unutar m. sociologije** (sociologija mentalnog zdravlja, sociologija tijela, sociologija umiranja, smrti i žalovanja, sociologija disabiliteta, sociologija spola/roda)
- P8. Socijalna organizacija medicine** (profesionalizacija medicine i zdravstva, odnosi u zdravstvu, zdravstveni djelatnici, pacijent, društvo)
- P9. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti** (spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze)
- P10. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu** (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)
- P11. Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini** (sociološko značenje institucija, uloga institucija, moć i medicina, konstrukcija medicinskog znanja)
- P12. Prava pacijenata/ica** (paternalizam prema pacijentu/ici, paternalizam prema drugim zdravstvenim profesijama, nova uloga pacijenta/ica, pravna zaštita pacijenata/ica, prava pacijenta/ica)
- P13. Društveni kontekst suvremene alternativne medicine** (službena vs. alternativna medicina, povijest i suvremeni trendovi alternativne medicine)
- P14. Posebni pristupi u sociologiji** (sociologija tijela i starenja)
- P15. Posebna pitanja u medicinskoj sociologiji** (sociologija invaliditeta)

Popis seminara s pojašnjenjem:

- S1. Uvod u seminarsku nastavu**
Ciljevi i očekivani ishod: upoznati studente/ice s ciljevima, sadržajem i metodama seminarske nastave te razviti reflektivni pristup medicinskoj sociologiji
- S2. – S5. Socijalne odrednice zdravlja i bolesti**
Ciljevi i očekivani ishod: objasniti vezu socijalnih nejednakosti i zdravlja, definirati socijalne odrednice zdravlja, analizirati društvene uzroke i posljedice pojedinih bolesti
- S6. – S7. Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit**
Ciljevi i očekivani ishod: istražiti ulogu tjelesne aktivnosti u promociji zdravlja i prevenciji bolesti iz sociološke perspektive
- S8. – S9. Odnos zdravstveni radnik/ca — pacijent/ica**
Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti dinamiku odnosa između zdravstvenih radnika/ica i pacijenata/ica kroz sociološke koncepte moći, komunikacije i povjerenja
- S10. Participacija djece u zdravstvu**
Ciljevi i očekivani ishod: istražiti načine uključivanja djece i mladih u donošenje odluka o vlastitom zdravlju; razlikovati participativna prava djece i postupke njihova uvažavanja
- S11. – S12. Mentalno zdravlje**
Ciljevi i očekivani ishod: razviti svijest o važnosti mentalnog zdravlja (uključujući i mentalno zdravlje zdravstvenih radnika/ca) i stigme u zdravstvenom sustavu

S13. – S14. Javne politike i zdravlje

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti ulogu javnih politika u oblikovanju sustava zdravstvene zaštite i utjecaj zdravstvenih i drugih socijalnih politika na različite društvene skupine

S15. Vrednovanje ishoda učenja seminarske nastave

Ciljevi i očekivani ishod: provjeriti i reflektirati usvojena znanja i vještine tijekom seminarske nastave

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij Medicinska sociologija izvodi se bez vježbi.

Obveze studenata:

Studenti/ce su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Ocjenjuje se:

a) kontinuirano vrednovanje postignutih ishoda učenja (tijekom nastave):

- aktivnost na nastavi
- grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave
- izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave

b) završni ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci**.

Rad studenata vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**.

Od maksimalnih 50 ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora sakupiti minimum od 25 ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna.

Ocjenske bodove student stječe aktivnim sudjelovanjem u nastavi, izvršavanjem postavljenih zadataka i izlaskom na ispit.

Pohađanje nastave

Student može izostati s 30% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom, prisustvovanje na sportskom natjecanju što opravdava potvrdom sportskog saveza ili slično.

Ocjenjivanje:

Nastava (najviše do 50 bodova)

Tijekom nastave, kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata, moguće je ostvariti najviše 50 bodova. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 24,99% ocjenskih bodova od ocjenskih 50 bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne mogu izaći na završni ispit. Studenti koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 25 ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

a) Aktivnost na nastavi (do 20 bodova) - aktivno sudjelovanje u raspravama tijekom predavanja i seminarske nastave, priprema za nastavne jedinice itd.

b) Seminarski rad (do 30 bodova)

Od studenata se očekuje izvršavanje 2 seminarska zadatka:

1. seminarski zadatak: pisani seminarski rad (do 20 bodova)
2. seminarski zadatak: usmeno izlaganje seminarske prezentacije (do 10 bodova)

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE SEMINARSKOG RADA SU SLJEDEĆI:

1. SEMINARSKI ZADATAK: PISANI SEMINARSKI RAD

AKTIVNOST STUDENTA	OBRAZLOŽENJE	BROJ BODOVA
Forma	Prisutnost svakog elementa seminarskog rada: - (N) naslovna stranica = 0,5 bod - (S) sadržaj = 0,5 bod - (U) uvod = 0,5 bod - (Z) zaključak = 0,5 bod - (PL) popis literature = 0,5 bod	2,5
Razrada rada	- (NS) normativ stranice = 0,5 bod - (GB) grafičko i brojčano oblikovanje = 0,5 bod - (INT) interpunkcijski znakovi = 0,5 bod - (OPS) opseg rada od 7-10 stranica = 0,5 bod - (GRA) poštivanje gramatičkih pravila = 1 boda - (TEMA) obrada teme = 5 bodova - (CITAT) poštivanje pravila citiranja = 2 boda	10

Literatura	Znanstveni i stručni izvori (članci i knjige) - 1 izvor = 0,5 bod Internetski izvori - 3 izvora = 0,5 bod	2,5
Zaključak	Kvaliteta zaključka od 1 do 2,5 (sinteza najvažnijih nalaza u radu, implikacije za praksu i/ili buduća istraživanja)	2,5
UKUPNO:		17,5

2. SEMINARSKI ZADATAK: USMENO IZLAGANJE SEMINARSKJE PREZENTACIJE

AKTIVNOST	OBRAZLOŽENJE	BROJ BODOVA
VRIJEME (V)	Student treba izložiti prezentaciju u trajanju od 10 min (ne kraće od 09 i ne dulje od 11 min)	1
FORMA/NAČIN IZVEDBE (F)	Vrednuje se: - Unaprijed izlaganje dijelova rada (sadržaj prezentacije na slide-u) = 0,5 boda - Jasnoća izlaganja i način izvedbe (glas, neverbalna izvedba) = 0,5 boda - Izvedba bez čitanja sa papira = 0,5 bod	1,5
SADRŽAJ (S)	Vrednuje se: - Uvod u temu = 0,5 boda - Cilj/svrha = 0,5 boda - Glavne ideje i točnost = 2 bod	3
ZAKLJUČAK (Z)	Vrednuje se: - Sinteza najvažnijih nalaza drugim riječima	1,5
LITERATURA (L)	Vrednuje se: - Stavljanje popisa korištene literature na zadnjem slide-u = 0,5 bod - Točno i dosljedno navođenje izvora = 0,5 bod	1
RASPRAVA (R)	Vrednuje se: - Odgovor na pitanja = 1 boda - Poticaj na raspravu = 1 bod	2
UKUPNO:		10

ROK	Predaja seminarskog rada do roka naznačenog za predaju = 1,5 Izlaganje prezentacije prema predviđenom rasporedu	2,5
------------	--	-----

	izlaganja / u dodijeljenom terminu = 1	
UKUPNO:		2,5

Završni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)

Tko može pristupiti završnom ispitu:

Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili jednako ili više od 25 bodova obavezno pristupaju završnom ispitu na kojem mogu ostvariti maksimalno 50 bodova.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili manje od 25 bodova nemaju pravo izlaska na završni ispit (upisuju kolegij druge godine).

Završni ispit studentima/cama nosi 50% ocjenskih bodova. Na testu nema negativnih bodova. Uvjet za prolazak je 50% ispravno riješenog testa. Sva pitanja iz ispita bit će iz održane nastave i dostupnih materijala.

Završni ispit je pismeni ispit koji sadrži 18 pitanja s mogućnošću odabira točnog odgovora.

Bodovanje na završnom ispitu provodi se u skladu s donjom tablicom:

Broj točno riješenih pitanja	Bodovi
0-8	0
9	25
10	25
11	26
12	27
13	28
14	29
15	35
16	39
17	44
18	50

Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća:

A – 90 - 100% bodova-izvrstan (5)

B – 80 - 89,9% - vrlo dobar (4)

C – 60 - 79,9% - dobar (3)

D – 50 - 59,9% - dovoljan (2)

F – 0 - 49,9% - nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoji kapaciteti.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Unesite tražene podatke

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2026./2027. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
04.03.2027.	8,00-8,45 9,00-9,45 P1-P2 Z6			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
04.03.2027.		10,00-10,45 S1 Z6		Ana Depope, mag. soc.
11.03.2027.	12,00-12,45 13,00-13,45 14,00-14,45 P3-P5 Informatička učionica			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
18.03.2027.	11,00-11,45 12,00-12,45 13,00-13,45 P6-P8 Informatička učionica			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat
25.03.2027.	8,00-8,45 9,00-9,45 10,00-10,45			izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

	P9-P11 Z7			
01.04.2027.	8,00-8,45 9,00-9,45 10,00-10,45 P12-P14 Z7			prof. dr. sc. Marko Medved
08.04.2027.		8,00-8,45 9,00-9,45 10,00-10,45 11,00-11,45 S2-S5 Z7		Ana Depope, mag. soc.
15.04.2027.		8,00-8,45 9,00-9,45 10,00-10,45 11,00-11,45 S6-S9 Z7		Ana Depope, mag. soc. (2 sata) dr. sc. Gordana Šimunković (2 sata)
22.04.2027.		8,00-8,45 9,00-9,45 10,00-10,45 11,00-11,45 S10-S13 Z7		dr. sc. Gordana Šimunković
23.04.2027.	8,00-8,45 P15 Z3	9,00-9,45 10,00-10,45 S14-S15 P15 Z3		dr. sc. Gordana Šimunković (2 sata seminara) izv. prof. dr. sc. Saša Horvat (1 sat predavanja)

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)	1	Z6
P2	Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina	1	Z6
P3	Temeljni sociološki pojmovi I (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)	1	Informatička učionica
P4	Temeljni sociološki pojmovi II (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad...)	1	Informatička učionica
P5	Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva	1	Informatička učionica
P6	Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine	1	Informatička učionica
P7	Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija mentalnog zdravlja, sociologija tijela, sociologija umiranja, smrti i žalovanja, sociologija disabiliteta, sociologija spola/roda...	1	Informatička učionica
P8	Socijalna organizacija i profesionalizacija medicine, odnosi u medicini	1	Informatička učionica
P9	Društveni čimbenici zdravlja i bolesti: spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze	1	Z7
P10	Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu	1	Z7
P11	Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini	1	Z7
P12	Prava pacijenata	1	Z7
P13	Društveni kontekst suvremene alternativne medicine	1	Z7
P14	Posebni pristupi u sociologiji – sociologija tijela i starenja	1	Z7
P15	Posebna pitanja u medicinskoj sociologiji: sociologija invaliditeta	1	Z3
Ukupan broj sati predavanja		15	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Uvod u seminarsku nastavu	1	Z6
S2	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z7
S3	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z7
S4	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z7

S5	Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital	1	Z7
S6	Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit	1	Z7
S7	Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit	1	Z7
S8	Odnos zdravstveni radnik-pacijent	1	Z7
S9	Odnos zdravstveni radnik-pacijent	1	Z7
S10	Participacija djece	1	Z7
S11	Mentalno zdravlje	1	Z7
S12	Mentalno zdravlje	1	Z7
S13	Javne politike	1	Z7
S14	Javne politike	1	Z3
S15	Vrednovanje postignutih ishoda učenja tijekom seminarske nastave	1	Z3
Ukupan broj sati seminara		15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	05.05.2027.
2.	14.06.2027.
3.	23.06.2027.
4.	01.09.2027.